

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

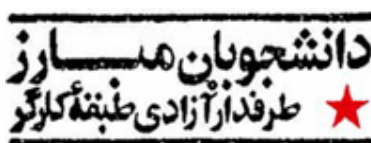
www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Historical

تاریخی

حمید آشوریان
۱۷ فبروری ۲۰۱۸

تجربه فعالیت سیاسی در تشکل دانشجویان مبارز-۱

و نگاهی به جنبش دانشجویی دهه ۱۳۵۰

مقدمه

هر چند که محور این نوشته، تشکل «دانشجویان مبارز طرفدار آزادی طبقه کارگر» است اما حجم کمی از این نوشته به طور خاص به آن می‌پردازد. علت این امر در مجموعه شرایطی است که این تشکل دانشجویی در آن شکل گرفت و فعالیت می‌کرد. جنبش دانشجویی تا سال ۵۶ عمیقاً تحت تأثیر مشی انقلابی مسلحانه چریکی بود و بخش مهمی از فعالان این جنبش از حوالی سال ۱۳۵۶ و به موازات تحولات سازمان‌های سیاسی به نقد مشی چریکی و مرزبندی با حزب توده رسیدند. این بخش از نیروهای دانشجویی که مشخصاً بخشی از جریان معروف به خط ۳ بود، هسته اصلی دانشجویان مبارز را تشکیل دادند. آن‌ها فعالانه در فرایند انقلاب ۱۳۵۷ شرکت کردند و پس از انقلاب در عین حفظ استقلال به عنوان تشکل دانشجویی جریان‌های خط ۳ و تنها تشکل علنی این خط فعالیت داشتند. برای وصف کامل این تشکل و شرایط اجتماعی آن دوره، نیاز به توضیح بالنسبه مفصلی از مبارزات و تشکل‌های دانشجویی دوران غلبه مشی مسلحانه چریکی در جنبش و همچنین شرایط عمومی جامعه در دوران انقلاب و پس از آن است. ضرورت توضیح و وصف این اوضاع و شرایط، اجباراً بخش اعظم این نوشته را به خود اختصاص داده است.

از طرف دیگر شرایط جنبش در آن دوره متحول، عملاً مرز بین يك تشکیلات صرفاً دانشجویی را با يك سازمان سیاسی در موارد متعددی بیرنگ کرده بود و دانشجویان مبارز درگیر مسائلی بودند که سازمان‌ها و گروه‌های سیاسی با آن مواجه بودند. از این رو به مسائلی در این نوشته پرداخته شده است که فراتر از مسائل جنبش دانشجویی به معنای اخص آن است.

هدف این نوشته این نیست که تنها به خاطرات شخصی بپردازد، بلکه هدف ارائه يك تصویر حتی المقدور همه جانبه از مبارزات دانشجویی آن دوره متحول بوده است. از این رو تلاش شده است که از ذکر مسائل و وقایعی که صرفاً به شخص یا دانشکده خاصی مربوط است، خودداری شود، مگر این که به عینی‌تر و ملموس‌تر کردن مسائل کمک کند. این

امر شاید در مواردی باعث شده که این نوشته جنبه عام و انتزاعی پیدا کند و کمتر پاسخگوی انتظاری باشد که از یک خاطره می‌رود. و بالعکس در مواردی نیز عمداً به ذکر خاطرات، مشاهدات، تحلیل‌ها، احساسات، برداشت‌های شخصی پرداخته شده است تا این که موضوع ملموس‌تر شود و مشخص شود که الزاماً برداشت همگانی نیست. چه بسا رفقای دیگر از همان دوران تحلیل و برداشتی کاملاً متفاوت بر سر مسائل مطرح شده در این نوشته داشته باشند.

مخاطب این نوشته نیز کسانی نیستند که به طور کلی به مسائل تاریخی آن دوره علاقه مندند، بلکه مشخصاً کسانی اند که مسائل عملی، تئوریک، تجربیات، ضعف‌ها و موفقیت‌های آن دوره از مبارزات دانشجویی را با دیدی چپ، انتقادی و رادیکال دنبال می‌کنند و برایشان درک نسبتاً همه جانبه آن دوره مهم است. از این رو در حد امکان سعی شده است که دیدگاه‌ها و تحلیل‌ها و مبارزات آن دوره با ذهنیت همان دوره باز گو شود. مسائلی که به هیچ رو نمی‌توان تنها با مطالعه نشریات آن دوره فهمید، چرا که آنچه از نشریات و اعلامیه‌های آن دوران باقی مانده است، اغلب تصویری ناقص از کل دیدگاه‌ها و اندیشه‌های حاکم بر فعالان آن زمان ارائه می‌دهد. در ضمن سعی شده است به تحریقاتی که به عنوان جمع‌بندی از تجربیات آن دوره از همه سو صورت می‌گیرد، اشاره شود. جریاناتی که مسائل و معضلات آن دوره را طوری دسته‌بندی می‌کنند تا مواضع خودشان جلوه بیشتری پیدا کند یا انحرافات و اشتباهات آن دوره را چنان برجسته می‌کنند تا مواضع فعلی‌شان به عنوان ثمره و درس‌آموزی از تجربیات و اشتباهات گذشته قلمداد شود.

نمی‌توان به فعالیت دانشجویان مبارز پرداخت و از فداکاری صدها انقلابی کمونیست صادق و فداکاری که در صف اول مبارزات دانشجویی علیه رژیم شاه و جمهوری اسلامی مبارزه می‌کردند، سخن نگفت. نسلی از انقلابیون کمونیست که رژیم جمهوری اسلامی در اعدام‌های سال ۱۳۶۰ به بعد قتل عام کرد. اکثر این رفقاء به خاطر فعال بودنشان در جنبش دانشجویی زمان شاه توسط دانشجویان هوادار خمینی و توده‌ئی‌ها و اکثریتی‌ها که فعالان تراز اول آن زمان را می‌شناختند، شناسائی و لو داده شدند.

اینان به علت قابلیت و برجستگی‌هایشان درون سازمان‌ها و گروه‌های مختلف خط ۳ غالباً به مسؤلیت‌های بالای تشکیلاتی رسیدند. در لیست شهدای تمام جریانات خط ۳، آن‌ها که دانشجو بوده‌اند معمولاً از فعالان دانشجویان مبارز بوده‌اند. یاد همگی‌شان گرامی باد. کمتر کسی را می‌توان یافت که با آنان از نزدیک و در جریان مبارزه آشنا بوده و اندوه فقدان این کمونیست‌های فداکار را نداشته باشد. هم تك تك آن‌ها و هم مجموعه فعالیت‌هایشان چه علیه رژیم شاه و چه علیه رژیم جمهوری اسلامی یادآور اوج جنبش دانشجویی است که در طول تاریخ این جنبش از ابتداء تا کنون بی‌همتا بوده است. جا داشت که در این نوشته نام همه آن‌ها ذکر شود، متأسفانه چنین چیزی از توان من خارج است، هنوز پس از سی سال یادآوری نام و خاطره آن‌ها برایم اندوهناک است. امیدوارم کسان دیگری بتوانند این امر مهم را بر عهده گیرند.

دانشجویان مبارز

حمید آشوریان ۱۲ جنوری ۲۰۱۸

ادامه دارد